MAATALOUS

Kesäkanat ovat tuoneet mukavaa uutta väriä elämään. Jokaisella kanalla on oma luonne. **PIRKKO APPELBERG, ESPOO**

Mansikoita myydään Savon radalla

Mikkelin ja Kuopin väliä junalla matkustavien on vaihtuvien maisemien lisäksi mahdollisuus nauttia Jussilan marjatilan mansikoista.

Suonenjokisen **Matti Kauppisen** viljelemien mansikoiden myyjät astuvat junaan ensi torstaina Suonenjoen asemalta.

Suonenjoen mansikkaa myydään yhden välivuoden jälkeen jo 18. kerran Savon radan junissa. Myyjät ovat junien kyydissä runsaan kolmen viikon ajan.

Mansikan junamyyntikampanjaa varten Suonenjoen kaupunki on palkannut neljä mansikanmyyjää ja autonkuljettajan.

Hän tuo juuri poimitut mansikat Suonenjoen rautatieasemalle, josta mansikat lastataan juniin.

Myyntikampanjan takana ovat Suonenjoen kaupunki, VR:n henkilöliikenne, Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimisto ja Suonenjoen seudun marjanviljelijäin yhdistys.

Tavoitteena on tarjota junamatkustajille edullisesti mahdollisuus raikkaaseen ja terveelliseen herkkuhetkeen. Samalla edistetään seudun ja marjaelinkeinon tunnettuutta sekä nuorten työelämään tutustumista.

MAIJA ALA-SIURUA

Tiloilta kysytään viljan käytöstä

Heinäkuun maatilatutkimus selvittää maatilojen viljan käyttöä ja varastoissa olevan viljan määrää Suomessa.

Tutkimuksessa on mukana 3 000 maatilaa.

Lisäksi mukana on 900 luomutilaa, joilta kysytään luomusadon käyttöä luomuna ja tavanomaisena.

Sähköinen tiedonkeruu on avoinna 24.6.–16.7.2013. Tulokset julkistetaan maatilojen sadonkäyttö- ja viljatasetilastoissa.

Joulukuun kyselyssä kysytään sikojen lukumäärää. Tutkimuksessa on mukana 500 tilaa. Lukumäärä on mukana kotieläintilastoissa.

Tutkimuksista vastaa maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike.

MT

MAATALOUDESTA LYHYESTI

MTT:n professori EU-paneeliin

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) professori **Sirpa Kurppa** on valittu edustajaksi EU:n biotalouspaneeliin.

Hän on ainoa Suomen edustaja biotalouden kasvua edistävässä paneelissa, jossa on 30 edustajaa Euroopan eri maista.

Syyskuussa ensimmäistä kertaa kokoontuvaan paneeliin kuuluu viranomaisia, tutkimuslaitosten ja yliopistojen asiantuntijoita sekä yritysten ja kansalaisjärjestöjen edustajia.

Biotalous pitää sisällään muun muassa vähähiilisyyden, ravinteiden uudenlaisen hallinnan sekä kemikalisoitumisen rajoittamisen.

Lihasiipikarjatilan opas hyväksyttiin

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on hyväksynyt Lihasiipikarjatilan hyvän hygienian oppaan. Oppaan laati viime vuonna Etu-lihasiipikarja-asiantuntijaryhmän nimeämä työryhmä

Opas perustuu siipikarjateollisuudesta ja -kaupasta EU:ssa vastaavan yhdistyksen AVEC:n sekä EU:n maataloustuottajien ja -osuuskuntien järjestön Copa-Cogecan yhteistyössä laatimaan ohjeeseen vuodelta 2010.

Opasta on muokattu Suomen oloihin ja lainsäädäntöön sopivaksi yhteistyössä siipikarjateollisuuden sekä Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry:n kanssa.

Kastroimatonta possua Ikeasta

Ruotsalainen huonekalujätti Ikea tarjoaa kahden vuoden kuluttua Belgiassa sijaitsevien myymälöidensä ravintoloissa sianlihaa, joka on peräisin ainoastaan kastroimattomista eläimistä. Asiasta kertoo ATL-lehti.

Ikealle eläimistä huolehtiminen on itsestäänselvyys, kertoo food manager **Eric Dillon** Belgiasta. Tuottajat eivät ole aivan samaa mieltä. Puheenjohtaja **Piet Vanthemsch**e Boerenbond-tuottajajärjestöstä muistuttaa, että Ikean vaatimus on voimassa olevaa lainsäädäntöä tiukempi ja aiheuttaa viljelijöille lisää kustannuksia.

Vanthemschen mukaan Ikean pitää huomioida hinnoittelussaan myös tuottajat.

”Juustoa saadaan kasveista”

Yksi kymmenestä Britannian yläkoululaisesta uskoo tomaattien kasvavan maan alla. Lähes kolmannes alakoululaisista uskoi juustoa saatavan kasveista, ja viidennes uskoi kalapuikkojen olevan peräisin kanasta.

Britannian ravitsemussäätiö British Nutrition Foundation BNF julkaisi keväällä kansallisen koululaisselvityksen, jossa oli mukana yli 27 000 iältään 5–16-vuotiasta lasta.

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Toimitus kesäkiertueella

- Tule tapaamaan toimittajaa!
- Anna juttuvinkkisi!
- Kerro paikalliset puheenaiheet!

Anna juttu-vinkki!

TOIMITTAJA PAIKALLA KESÄTAPAHTUMISSA

Rovaniemen kesämarkkinat
ke 26.6. klo 10-14

Farmari-näyttely Seinäjoki (os. A47)
ke 3.7. klo 10-11
to 4.7. klo 10-14
pe 5.7. klo 10-11

Päätoimittaja Lauri Kontro paikalla
to 4.7. klo 16-18
pe 5.7. klo 12-14

Ilosaari Rock / Joensuun tori
pe 12.7. klo 10-14

Rauman pitsiviikko
pe 26.7. klo 12-16

Suomen 2. luetuin päivälehti!

Luottamus palasi sokerijuurikaspellolle

Sokerijuurikkaan viljelijöiden joukossa vallitsee hyvä henki ja usko tulevaan.

SALO (MT)
Miesjoukko nojailee pellonreunalla auton lavaan ja myhäilee. Ollaan Salon Perniössä tutustumassa uusiin haroihin, kuulemassa Sucros Oy:n kuulumisia ja tapaamassa muita viljelijöitä.

Miehet tuntuvat uskovan asiaansa ja arvostavan muita jurtin viljelijöitä. Meneillään oleva cap-neuvottelu ei näytä heitä huolestuttavan.

Euralainen viljelijä **Timo Vainio-Pekka** tiivistää tunnelman: ”Meillä on positiiviset odotukset uuden johtajan suhteen. Tehtaan johtajan vaihtumisen jälkeen suunta on ollut oikea.”

Juri Jolkkonen aloitti Sucroksen toimitusjohtajana vuodenvaihteessa.

Vainio-Pekka viljeli ensimmäiset sokerijuurikkaansa yli kolmekymmentä vuotta sitten, ja on seurannut alaa tiiviisti.

”Nyt sentään järjestetään tällaista, ja johtaja tulee paikalle.”

Vahva jurttitausta on myös tapaamispaikan isännällä, **Urban Silénillä.** Hän on pitkäaikainen MTK:n sokerivaliokunnan jäsen ja seurannut läheltä suomalaisen sokeriyhtiön omistajanvaihdoksia. ”Ilman hinnankorotuksia juurikkaan viljely olisi loppunut”, pamauttaa Silén.

Hän toteaa, että vuoden 2007 jälkeen kukaan ei uskonut sokeriin. ”Uuden toimitusjohtajan myötä aurinko alkoi paistaa.”

Naapuri houkutteli kokeilemaan

Sucros on korottanut sokerijuurikkaan hintaa sekä viime että tälle vuodelle. Vuodenvaihteessa yhtiö ilmoitti hakevansa uusia viljelijöitä. Vainio-Pekan mukaan aloittajat otetaan hyvin vastaan niin tehtaalla kuin kokeneiden juurikkaan viljelijöiden joukossa.

”Jokainen uusi viljelijä tarvitaan”, vahvistaa viljelijä **Antti Vierjoki** Salon Perttelistä.

Juurikaspellot eri osissa Suomea ovat tarpeen kasvitautienkin takia, tuumivat miehet.

Yksi uusista viljelijöistä on **Juha Jaakkol**a Eurasta.

Syy uuden viljelykasvin kokeilemiseen löytyy vierestä. ”Tuo houkutteli”, nyökkää Jaakkola Vainio-Pekkaan päin. Naapurukset käyttävät yhteisiä koneita, mikä helpotti aloittamista.

Jaakkola on yllättynyt viljelyssä eniten ulkopuolisten mielenkiinnosta. Hänen peltonsa ovat ison tien varressa ja kulkijoiden kiinnostuksen kohteena niin onnistumisten kuin epäonnistumisten sattuessa.

”Toistaiseksi ihan positiivisessa mielessä”, isäntä toteaa.

Kasvusto näyttää hyvältä, eivätkä rankkasateet ole osuneet lohkolle. Naapurukset suunnittelevat tehtaan kanssa pellolle kylttiä, joka kertoo ohikulkijoille, mistä sokeri tulee.

Erilaista muttei ihmeellistä

Jaakkola ei pidä jurtin viljelyä ihmeellisenä viljoihin verrattuna. ”Tarkka kaikkien kanssa pitää olla”, hän toteaa.

Tarkkuutta sokerijuurikkaan viljelyssä vaativat erityisesti kylvösyvyys ja -etäisyys sekä ruiskutuksen ajoitus.

”Onhan uuden kasvin laittaminen maahan aina erilaista, kun ei tiedä miten maa suhtautuu, mitä rikkakasvia tulee ja mikä aine tehoaa.”

Hänen kahdeksan hehtaarin juurikasalansa on ollut aiemmin vuosia viljalla.

”Ja onhan erilaista, että tässä kylvetään kappalemäärää, ei kiloja”, isäntä hymähtää.

”Kulut alkavat olla tiedossa, tulopuoli kiinnostaa.” Tehtaalta on aiemmin luvattu, että kannattavuudessa sokerijuurikas voittaa vehnän.

HANNA SALONEN

HANNA SALONEN

Euralainen Juha Jaakkola seuraa tänä kesänä ensimmäistä kertaa sokerijuurikkaan kehittymistä omilla pelloillaan.

Sucros tekee uusia sopimuksia

”Viime vuonna aloitti 25 uutta viljelijää, tänä vuonna 70”, kertoo Sucros Oy:n toimitusjohtaja **Juri Jolkkonen**. ”Uusia mahtuu edelleen mukaan.”

Uudet viljelijät aloittavat hiukan pienemmillä pinta-aloilla verrattuna vanhojen viljelijöiden viljelyaloihin. Kokonaisala on pienessä kasvussa, sillä viljelijöitä myös lopettaa vuosittain.

”Me toivomme uusien pärjäävän ja vähän näyttävänkin muille. Kilpailuhenkisyys vallitsee myös vanhojen viljelijöiden parissa.”

Sokeriketju odottaa mielenkiinnolla cap-ratkaisua. Epävarmuus on osasyy monen investoinnin viipymiseen.

Jolkkonen uskoo, että ratkaisu saattaa tuoda mukanaan hyvää. ”Rajoitukset voivat poistua. Meillä tehdas vetää, kunhan kilpailukyky saadaan säilymään. Tuki kompensoi olosuhteita täällä, ja se tarvitaan jatkossakin”, hän toteaa.

”Jos kiintiöt poistuvat vuonna 2017, se on vuotta aiemmin kuin toivoimme. Mutta ei se kenellekään yllätys ole. Pitää vain alkaa laittaa asioita kuntoon niin, että olemme kilpailukykyisiä myös silloin.”

HANNA SALONEN

> Kulut alkavat olla tiedossa, tulopuoli kiinnostaa.«
>
> **JUHA JAAKKOLA**

KOMMENTTI

Jurttiväestä on muille malliksi

Sokerijuurikaspellolle kävellessäni toivoin, että saisin haastateltavakseni uuden ja alasta innostuneen jurtin viljelijän. Mitä sain?

Toivomani lisäksi porukan, joka kutsuu uudet viljelijät joukkoonsa, uskoo alaan ja kehuu Sucroksen toimitusjohtajaa.

Satakuntalainen, joka julkisesti kehuu pomoportaaseen kuuluvaa henkilöä, on keskisuuri ihme.

Kunpa jurttiporukan tuulensuunta säilyisi cap-ratkaisusta riippumatta ja tunnelma tarttuisi muihinkin tuotantosuuntiin. Sucros toimitusjohtajineen osoittakoon olevansa viljelijöiden luottamuksen arvoinen.

HANNA SALONEN

Kesäkanakin hoidettava säädösten mukaan

Kesäksi otetut harrastekanat luokitellaan tuotantoeläimiksi, joten kanan omistajan on muistettava noudattaa siipikarjan pitoon liittyviä säädöksiä.

Jos pihalla tepastelee yksikin kesäkana, omistajan on rekisteröidyttävä eläintenpitäjäksi. Lisäksi siipikarjan pitopaikka täytyy ilmoittaa pitopaikkarekisteriin.

Kesän loppuessa omistajalla on syytä olla selvillä, minne kanat päätyvät talveksi.

Yksi vaihtoehto on teurastaa ne itselle syötäväksi, mutta silloin on otettava huomioon esimerkiksi lääkkeiden varoajat.

Jos eläinlääkäri lopettaa kanan kuolettavalla ruiskeella, sitä ei voi käyttää ravinnoksi.

Lopetettava oikein

”Eläimet on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti niiden lopettamiseen soveltuvalla menetelmättä ja tekniikalla”, muistuttaa MTK:n eläinlääkäri **Leena Suojala**.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan kana voidaan lopettaa pulttipistoolilla, tuliaseella, murtamalla niska tai iskemällä päähän.

Lisäksi sallittuja menetelmiä ovat sähkö- tai vesiallastainnutus ja erilaiset kaasut, mutta ne ovat käytössä yleensä vain teurastamoilla.

Lopetusasetusta ei sovelleta eläinten lopetukseen, kun omistaja teurastaa siipikarjaa omaan kulutukseensa yksityistaloudessa. ”Heinäkuussa tulee voimaan eläinsuojelulain muutos, jossa myös yksityistaloudessa tapahtuvasta teurastuksesta säädetään kansallisesti”, kertoo ylitarkastaja **Sanna Varjus** Evirasta.

Kuolleen kanan saa haudata koko Suomessa, jos pitopaikassa on alle 20 kanaa. Hautaaminen ei saa vaarantaa eläinten tai ihmisten terveyttä.

Kunta voi rajoittaa tuotantoeläinten hautaamista, joten oman kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen kannattaa olla yhteydessä.

Pihakanoilla tautiriski

Kanojen pitäjiä sitovat säädökset lääkitsemisestä ja eläinsuojelusta sekä velvollisuus pitää kirjaa kuolleista eläimistä.

Jos kananmunia myydään tai luovutetaan kuluttajille, salmonellanäytteet on otettava kaksi kertaa vuodessa. Tällöin kunnaneläinlääkäri tekee valvontakäynnin joka toinen vuosi.

”Ulkona pidettävät kanat voivat saada helposti tauteja luonnonlinnuista. Newcastlentauti ja lintuinfluenssa ovat näistä vakavimmat”, kertoo ylitarkastaja **Tiia Tuupanen** Evirasta.

Suomessa lintuinfluenssavirusta ei ole todettu, mutta Euroopassa ja muualla maailmassa tautia esiintyy vuosittain.

Newcastlentautia on ollut Suomessa kalkkunoilla viimeksi vuonna 2004 ja viestikyyhkysillä viime vuonna.

Tartuntatilan linnut lopetetaan ja ympärille tulee kolmen kilometrin suojavyöhyke sekä kymmenen kilometrin valvontavyöhyke.

”Tämä tarkoittaa, että tilat tutkitaan ja rajoituksia tulee. Erittäin ongelmallista se on etenkin suurille siipikarjatiloille.”

Jos epäilee että kanoilla on vakava tarttuva tauti, siitä pitää välittömästi tehdä ilmoitus kunnaneläinlääkärille. Näin taudin leviäminen voidaan estää.

LAURA KYLMÄMAA

SAARA OLKKONEN

Maanantaina pesästä löytyi vain yksi muna. ”Ehkä aamulla kanatarhaan vierailulle yrittänyt haukka oli säikyttänyt kanat niin, etteivät ne munineet”, Appelberg pohtii.

Harrastekanalan pito lisää ruuan kunnioitusta

ESPOO (MT)
”Ruokaa ja kananmunia kunnioittaa eri tavalla, kun itse kokee miten niitä voi tuottaa”, kertoo espoolainen **Pirkko Appelberg.**

Hän keräsi ensimmäiset omien kanojensa munimat munat viime kesänä.

Appelberg halusi vastapainoa kiireiseen kaupunkielämään, kun oli muuttanut Lontoosta takaisin Suomeen. Hän innostui kesäkanoista nähtyään lehdessä niistä artikkelin, vaikka hänellä ei ollut aiempaa kosketusta tuotantoeläimiin.

”Kesäkanat ovat tuoneet mukavaa uutta väriä elämään. Jokaisella kanalla on oma luonne. On hienoa seurata kanoja ja oppia kommunikoimaan niiden kanssa.”

Appelbergin kanat tuottavat munien lisäksi puutarhaan hyvin sopivaa kompostia.

Kanalassa kutsumattomia vieraita

”Kesäkanoja on yllättävän hankalaa saada”, harmittelee Appelberg.

Viime vuonna kanat saatiin tuttavan kautta lopettavasta kanalasta.

Tänä vuonna kanat saatiin Tuusulasta, josta ne matkustivat Espooseen autossa.

Ensimmäinen kesä kanojen kanssa meni erittäin hyvin ja joustavasti, mutta tänä vuonna kommelluksilta ei ole vältytty.

Automatkan jälkeen kanat olivat todella säikkyjä, ja yksi niistä lensi pelästyksissään kanatarhan oven säppiin.

Ovi aukesi, ja kana katosi läheiseen metsään.

Muutama päivä myöhemmin Appelbergin äiti oli ruokkimassa kanoja. Jonkin ajan kuluttua hän huomasi, että kanat olivat karanneet ja kuopsuttelevat pihamaalla.

Äiti houkutteli rehulla linnut takaisin häkkiin.

Metsään karannut viides kana rohkaistui tulemaan pihapiiriin nähtyään lajitoverinsa. Myöhemmin sekin saatiin takaisin tarhaan.

Eräänä aamuna kanalasta kuului hätääntynyttä kotkotusta. Appelberg meni tarkistamaan tilannetta ja huomasi kutsumattoman vieraan: haukka yritti päästä kanalaan sisälle.

Nyt Appelberg uskoo, että jatkossa kaikki menee hyvin. Kuin vahvistuksena hän löysi kanojen vesikiposta neliapilan.

Tulevaisuudessa hän haluaisi pitää kanoja ympärivuotisesti ja ottaa muutaman lampaan.

”Seuraavaksi voisin kokeilla maatiaiskanoja.”

Appelbergin mielestä tietoa kanojen pidosta ja niihin liittyvistä säädöksistä pitäisi olla enemmän esillä.

LAURA KYLMÄMAA